

Voedselcrisis, over behoefte en hebzucht

Voedselprijzen en honger doen het opeens goed in de media. Wouter Bos, George Bush, het IMF, de FAO, LTO en het NAJK: iedereen buitelt over elkaar heen met snelle maatregelen. Meer vrijhandel, geen maïs in de tank, geen landbouwgrond offeren aan natuur, meer geld voor voedselhulp. Terwijl er bij de lagere voedselprijzen ook al dagelijks duizenden mensen sterven van de honger.

Er wordt nu een hype gecreëerd. Wat is er werkelijk aan de hand? Er is door politici en internationale organisaties een bewuste keuze gemaakt voor wereldvrijhandel. De bescherming van landbouw is afgebroken en strategische voorraden zijn afgebouwd. Volgens de vrijhandelsgedachte moet voedsel geproduceerd worden op de plek waar dat het goedkoopst kan. Het gevolg is dat op andere plekken de productie dan stopt. Miljoenen boeren hebben wereldwijd hun productie gestaakt omdat ze de concurrentie niet aankonden. Vaak was het ook oneerlijke concurrentie. Maïs, graan en rijst worden met subsidie, ver onder de kostprijs op de wereldmarkt verkocht. Op het Wereld Forum voor Voedselsoevereiniteit in februari 2007 in Mali werd NAV-voorzitter Hanny van Beek-van Geel duidelijk dat geen enkele boer ter wereld voor deze lage prijzen kan produceren. Of boeren nou komen uit India, Thailand, Guatemala of Ghana, ze hebben er allemaal last van. Het platteland ontvolkt. Jongeren willen niet meer in de landbouw werken, want je kunt er de kost niet verdienen.

KORTE PERIODES

De bijzonderheid van landbouw en dus van voedsel is, dat vraag en aanbod weinig en traag op prijsveranderingen reageren. Korte periodes van hoge prijzen, gevolgd door lange periodes met te lage prijzen zijn dan het gevolg. Dat laatste betekent sociale ellende op het platteland en een verlamme werking op de investeringen en de ontwikkeling van de landbouw. In alle ontwikkelde landen is er daarom al heel lang landbouwbeleid voor basisvoedsel, met als instrumenten voorraadbeheer, minimumprijzen en regulering van het aanbod. Maar dat is bij de liberalisering van het handelsbeleid stap voor stap afgeschafte. Dus nu de voorraden zijn afgebouwd, arme landen te weinig produceren voor hun eigen basisvoedsel (vaak wel voor export), er tegenvallende oogsten zijn en een gestegen vraag, is er schaarste. De markt wordt steeds meer instabiel en dan gaan er andere wetten gelden. De voedselhandel valt ten prooi aan speculanten. Er wordt grof geld verdiend aan de schaarste en honger. Grote bedrijven in de voeding en veevoer hadden het afgelopen jaar forse winsten. Dat hoort ook bij de keuze voor vrijhandel.

OPLOSSING

De oplossing van de voedselschaarste is

dus nu niet, dat de VS, Europa en andere exporterende landen de arme landen van goedkoop voedsel moeten gaan voorzien. De versturende exporten moeten juist stoppen. Het slimmer en beschaafder landbouw en handelsbeleid moet terugkomen. Van het gesleep met voedsel en grondstoffen worden slechts enkelen rijk ten koste van velen. Consumenten en boeren hebben elkaar nodig. We moeten het samen organiseren. Wij zijn de wereldbevolking.

REGIONAAL

De oplossing is simpel en doeltreffend: Geef landen of groepen van landen het recht om hun eigen landbouw te beschermen tegen importen. Streef naar regionale voedselvoorziening voor basisvoedsel. Stimuleer duurzame landbouw in de wereld. Ghandi zei het al: De aarde heeft genoeg voor ieders behoefte maar niet voor ieders hebzucht.

Sociale ellende op het platteland in Afrika.

INDEX

01 VOEDSELKRISIS, OVER
BEHOEFTE EN HEBZUCHT

02 VAN DE VOORZITTER

SURPLUSBIETEN DUUR
BETAALD?

HANDHAAF KOPPELING
ZETMEELSTEUN

03 SCHOON EN ZUINIG

SER EINDE BEDRIJFS-
TOESLAGEN

UIENCOLLECTIEF

04 UNITED POTATO GROWERS
OF EUROPE

BEREIKBAARHEID KANTOOR

KORTING OP (H)PA-
HEFFING A

COLOFON

CONTACTPERSONEN

v a n d e v o o r z i t t e r

VOORJAARSKANSEN

Verbazingwekkend snel zijn de jaren van de zorgen om overschotten vergeten. Het voordeel van de actualiteit is dat niemand om de belangrijke taak van de akkerbouwsector heen kan. Er is hernieuwde aandacht en ruimte voor meningsvorming over landbouwbeleid en voedsel. Schaarste is hot news en lijkt haast een structureel feit. Het laat zien hoe grillig de politiek en publieke aandacht is. Voor landbouw en markt is een langetermijnvisie nodig. Gelukkig worden er tussen alle

kortetermijnoplossingen ook verstandige dingen geroepen. De NAV draagt daar zijn steentje aan bij. Het blijft een zaak van de lange adem. Het is prettig om daarnaast ook aan concrete zaken te werken. Zoals overleg met buitenlandse organisaties over de mogelijkheden om samen de positie van aardappeltelers te versterken. De organisaties gaan in hun achterban polsen wat er gezamenlijk in Europa aangepakt kan worden. Tijdens het overleg stonden de neuzen dezelfde kant op, een gevoel van eendracht. Daarmee is er nog geen daadkracht, het is wel een goede start, een

mooie kans. Ondertussen is het voorjaarswerk in volle hevigheid losgebarsten. Ondanks alle markt- en prijsperikelen is het voorjaar het moment dat je optimaal kan genieten van het akkerbouwer zijn. Het land en het groeiseizoen liggen blanco voor ons. Er liggen weer nieuwe kansen. Het heeft zijn belofte nog in zich. Je bent lekker buiten aan het werk. De zon schijnt, het is lichter, en warmer. Ik wens u goede zin en vlot voorjaarswerk..

Hanny van Beek-van Geel

Surplusbieten duur betaald?

COSUN is blijkbaar in april in paniek geraakt uit vrees dat het quotum niet vol zou komen en heeft daarom de surplusbieten opgeschaald naar de quotumbietenprijs. De vraag is nu: worden deze surplusbieten straks niet duur betaald? Allereerst waren in de derde week van april bijna alle bieten gezaaid. Dat is misschien wel laat, maar met een mooie zomer en herfst kan het nog tot hoge producties leiden. Er zijn waarschijnlijk nu op het allerlaatste moment toch meer bieten gezaaid, mede omdat niet overal de zomergranen op tijd konden worden gezaaid. Al met al kan deze vorm van paniekvoetbal toch nog leiden tot een fikse hoeveelheid surplusbieten. Verder kan de EU in oktober nog besluiten tot een quotumkorting achteraf, omdat er nog steeds te veel suiker boven de EU-markt hangt. Ook dit zou kunnen leiden tot een extra overschot. Als er voor de surplusbieten onvoldoende markt is en dus ook geen suikerbietenquotumprijs opbrengen, dan zal dit ten koste gaan van de quotumbietenprijs. De NAV vraagt zich af of dit ook zou kunnen leiden tot het extra doorschuiven van surplusbieten die wel afgerekend worden voor de volle prijs, maar bij alle telers vervolgens het jaar erop gekort worden op hun toewijzing.

WRANG

De spelregels worden gewijzigd tijdens de wedstrijd. Voor boeren die geïnvesteerd hebben in extra quotum is het nu natuurlijk extra wrang. Het is misschien nu te vroeg

Handhaaf koppeling zetmeelsteun

Op dit moment staat de gekoppelde steun binnen de aardappelzetmeelsector ter discussie naar aanleiding van de health check van het EU landbouwbeleid. Het gaat vooral om de evenwichtspremie (€ 22 per ton) en de toeslag die nog gekoppeld is (€ 66 per ton). Verder staat de referentieperiode waarover de premie berekend moet worden bij ont koppeling, ter discussie.

De NAV heeft na rijp beraad met leden in regio Noordoost besloten om zich in te zetten voor het handhaven van de koppeling en de ont koppeling uit te stellen tot 2013. De belangrijkste argumenten zijn dat telers en de aardappelzetmeelindustrie zo lang mogelijk de tijd moet worden gegund om de overstap naar volledig ont koppelde steun mogelijk te maken en dat een vroegere ont koppeling het risico inhoudt dat bij het eerder (voor 2013) invoeren van een flat(ter) rate systeem een belangrijk deel van

de steun zal wegvloeien uit het gebied. Dit laatste is in Duitsland al praktijk en dat verklaart ook waarom vooral in Duitsland minder animo bestaat om nog fabrieks-aardappelen te telen. Op 10 april zijn Avebe, LTO en NAV bij LNV geweest om hun standpunt te bepalen ten aanzien van de ont koppeling naar de politiek. Het kabinet ondersteunt op dit moment een gedeeltelijke ont koppeling van 50 % in 2011 en de rest in 2013. Het kabinet heeft zich ook uitgesproken voor ont koppeling van de evenwichtspremie in 2010. Avebe staat op het standpunt (net als de Cespu, de Europese aardappeltelers-organisatie) en AAF (Europese aardappelverwerkers) dat de evenwichtspremie tot 2013 gekoppeld blijft en een gedeeltelijke ont koppeling in 2011 aanvaardbaar is. De ont koppelde steun moet dan echter wel gebaseerd worden op het quotum dat zo dicht mogelijk ligt bij het ont koppelingstijdstip.

NAV

om conclusies te trekken, maar dit jaar moet bij COSUN toch het besef ontstaan dat het volgend jaar anders moet, meent de NAV. Telers moeten ruim van te voren de garantie krijgen hun quotum vol te mogen leveren,

met een goede doorschuifregeling bij een klein overschot. Zonder dat er eerst verplicht moeten worden afgerekend voor surplusbieten, waar je beter graan voor kunt verbouwen.

NAV

Schoon en zuinig

Voor het Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren heeft de NAV een aantal aanpassingsvoorstellen gedaan. Zo wil de NAV dat de overheid ontwikkeling en gebruik van apparatuur en machines voor precisiebemesting en precisiegewasbescherming stimuleert. En plantaardige vergisting op dezelfde wijze ondersteunt als covergisting. De NAV vindt dat de veehouderij eigenaar is van het mestprobleem en dit probleem zelf op moet lossen. Toch is het zeer wel mogelijk het gebruik van dierlijke mest in de akkerbouw te vergroten. De belangrijkste succesfactoren voor gebruik van meststoffen van dierlijke herkomst zijn ruimere toepassingsmogelijkheden en gegarandeerde samenstelling o.a. NPK. Onderzoek naar op welke wijze de veehouderij kan voldoen aan de akkerbouweis 'gegarandeerde samenstelling' zouden we graag in het convenant opgenomen willen hebben mede met het oog op het streven naar precisiebemesting. Zonder dat de samenstelling 100% is gegarandeerd is precisiebemesting volgens de NAV onmogelijk.

EIWIT

De akkerbouwwakbond vraagt ook aandacht voor het tot ontwikkeling brengen van de

productie van plantaardige eiwitten voor food en feed. Zowel in de Tweede als in de Eerste Kamer zijn hierover moties aangenomen. Het is zeer gewenst de teelt van plantaardige eiwitten in Nederland en in Europa te ontwikkelen. Argumenten: de zelfvoorzieningsgraad in Europa is momenteel slechts 23% terwijl eiwitten gezien dienen te worden als een voor mens en dier 'gevoelig' product, vervanging van dierlijk eiwit door plantaardig eiwit in het mensenmenu is om meerdere redenen gewenst (milieubelasting, volksgezondheid), sociale en milieubezwaren soja-teelt in o.a. Brazilië, transportkosten en milieubezwaren import, enz. Tegelijkertijd moeten we constateren dat onderzoek naar eiwitrijke gewassen al ca. 20 jaar stilstaat en dat, teeltovername opnieuw ontwikkeld dient te worden. Het onderzoek naar en het aanmoedigen van de eiwitteelt (bijv. lupine, veldbonen, erwten) mag in het convenant niet ontbreken. Ook eiwittoepassing uit aardappelen verdient nader onderzoek. In een later stadium zal de NAV beslissen over het al dan niet ondertekenen van het convenant Schone en Zuinige Agrosectoren met de overheid.

NAV

Voorgekiemde aardappelen klaar voor potten

SER einde bedrijfs- toeslagen

Als het aan de Sociaal Economische Raad (SER) ligt, krijgen veel Europese boeren na 2013 geen bedrijfstoelagen meer. In een advies aan minister Verburg pleit de raad ervoor om alleen nog bedrijven te ondersteunen die maatschappelijke diensten leveren, of in een gebied met natuurlijke handicaps gevestigd zijn.

De SER zegt dat de handhaving van de huidige systematiek ongewenst is, omdat de EU een hoge graad van zelfvoorziening kent. De voedselzekerheid is voorlopig niet in gevaar en subsidies zijn daarom onnodig. Beter is het volgens de SER om boeren te belonen voor groene of blauwe diensten, zoals agrarisch natuurbeheer, extra maatregelen op het gebied van dierwelzijn of waterbeheer. Een voorwaarde is wel dat deze steunmaatregelen de concurrentieverhoudingen niet verstoren.

De NAV vindt dat de bedrijfstoelagen achterwege kunnen blijven als er voor graan en eiwit gestreefd wordt naar zelfvoorziening, met behulp van importbescherming en een interventieprijs op kostendekkend niveau. En de productie wordt afgestemd op de vraag in de EU. Daarnaast moeten er kostendekkende vergoedingen komen voor het verrichten van groene en blauwe diensten door boeren.

NAV

Uiencollectief

Net als in het voorjaar van 2005 is er ook dit voorjaar weer een initiatief geweest voor een uiencollectief om te proberen de slechte marktsituatie weer vlot te trekken. En ook nu is het collectief uiteindelijk niet van de grond gekomen. Zowel in 2005 als in 2008 is er een fors kwantum van de nog vrije uien bij het collectief aangemeld, maar te weinig om daadwerkelijk invloed op de markt te hebben. We kunnen hier dus van leren, dat er onder boeren best belangstelling is om gezamenlijk te proberen een sterkere positie in de markt te krijgen. Maar we kunnen er ook uit leren, dat een werkelijk succesvol initiatief, meer voorbereidingstijd vraagt om voldoende draagvlak te creëren onder telers.

NAV

United Potato Growers of Europe

De NAV werkt verder aan het plan om in Noordwest-Europa te komen tot aanbodmanagement voor fritesaardappelen. De haalbaarheidsstudie is van start gegaan. De ervaringen met de uiencollectieven hebben geleerd dat je om als boeren gezamenlijk de positie in de markt te verbeteren, een goede voorbereiding noodzakelijk is. En dat er tijd nodig is om voldoende draagvlak te creëren. Ondertussen overlegt de NAV met organisaties uit de ons omringende landen. Op 22 april jl. is er een bijeenkomst geweest met organisaties uit België, Frankrijk en Nederland. Hier heeft de NAV haar ervaringen van de studiereis naar United Potato Growers of America gepresenteerd en een voorstel gedaan om in Noordwest Europa een vergelijkbaar initiatief te starten. Hierover is uitvoerig met elkaar gediscussieerd. En de conclusie was dat men het zeker de moeite waard vond om met elkaar verder te onderzoeken wat er mogelijk

is. In eerste instantie zal iedere organisatie met zijn eigen achterban en met andere organisaties in eigen land hierover praten om het draagvlak verder te creëren. Ook zullen de cijfers die er al zijn van de vraag en het aanbod van aardappelen per land nader worden geanalyseerd.

GROTE BIJEENKOMSTEN
Begin juni is een vervolgbijeenkomst gepland, om verder te discussiëren, ook met Duitse en mogelijk Engelse organisaties. Eind juni willen de NAV een aantal grote bijeenkomsten voor telers organiseren in Nederland. Ook in België, en mogelijk Frankrijk en Duitsland wil men proberen grote bijeenkomsten te organiseren, om een start te kunnen maken voor United Potato Growers of Europe. Hiervoor is een voorman van UPG America uitgenodigd om over de ervaringen in de VS en Canada te vertellen. Verder is er in de Noordwest-Europese bijeenkomst van 22 april ook gesproken over de contractvoorwaarden. Iedere organisatie zal in ieder geval proberen in eigen land de onafhankelijke kwaliteitscontrole en acceptatiekeuring vanuit de bewaarplaats van de aardappelen in de contractvoorwaarden te krijgen. Dus geen aardappel de dam af voordat hij is geaccepteerd.

NAV

Bereikbaarheid kantoor

In de zomermaanden is er op wisselende tijden regelmatig iemand aanwezig.

Als er niemand aanwezig is, spreek dan uw vraag, opmerking of mededeling in.

We nemen dan zo snel mogelijk contact met u op.

Korting op (H)PA-heffing

NAV-leden komen in aanmerking voor korting op de heffing van het (Hoofd)-productschap Akkerbouw. Als u zich vorig jaar al bij de NAV hebt gemeld voor de kortingsregeling en uw gegevens zijn niet gewijzigd, dan vraagt de NAV de korting voor u ook dit jaar automatisch aan. Iedereen die zich nog niet eerder heeft aangemeld en graag in aanmerking wil komen voor deze korting, heeft de gelegenheid dit alsnog kenbaar te maken bij het NAV-secretariaat **vóór 1 juli 2008**. Ook de bedrijven c.q. de personen waar zich wijzigingen hebben voorgedaan in bijvoorbeeld de tenaamstelling of het relatienummer/BRS-nummer dienen dit **vóór 1 juli 2008** bij de NAV te melden. Als u ook lid bent van een andere organisatie, bijvoorbeeld LTO, dan gaat de korting via de organisatie

waar u de meeste contributie betaalt. Indien u zich alsnog wilt aanmelden voor de kortingsregeling, dan kunt u dit doen bij het NAV-secretariaat per post, fax of e-mail, met vermelding van uw tenaamstelling bij het (H)PA en uw relatienummer/BRS-nummer (dit is een 9-cijferig nummer dat u kunt vinden op de formulieren van de Dienst Regelingen). Om in aanmerking te komen is het noodzakelijk dat u de NAV-contributie voor 2008 hebt betaald.

NAV-secretariaat
Groeneweg 62
4759 SW Noordhoek.

Tel. 0168 – 329130.
Fax: 0168 – 328735.
E-mail: info@nav.nl.

NAV

COLOFON

“Genoeg is Beter” is het ledenblad van de Nederlandse Akkerbouw Vakbond

Nederlandse Akkerbouw Vakbond
Groeneweg 62
4759 BB Noordhoek

tel : 0168 - 329 130
fax : 0168 - 328 735
e-mail : info@nav.nl
website : www.nav.nl

CONTACTPERSONEN

Voorzitter
Hanny van Beek - van Geel
0168 - 323593

Regio Noord
Teun de Jong
0518 - 400 081

Regio Noordoost
Jos Steenhuis
0591 - 349 468

Regio Flevoland
Keimpe van der Heide
0320 - 213 611

Regio Noord-Holland
Joop de Heer
0224 - 541277

Regio Zuidwest
Kees Maris
0111 - 450 511

Regio Zuid
Kees van Dijk
0167 - 502 211

ederlandse
kkerbouw
akbond
NAV